

**OANA ORLEA**  
***LES HOMMES D'ALEXANDRA /***  
***ALEXANDRA IUBIRILOR***  
(fragment)

version roumaine: Elena-Brândușa STEICIUC  
copyright by Editura Compania  
București, 2005

Henri. Je l'avais connu au cours d'une soirée entre amis, on me l'avait présenté comme le consul de France en Equateur. Sa présence était gênante et nous nous demandions tous pourquoi l'hôte – une grande femme blonde sur le retour, immanquablement flanquée par un homme, un avocat à l'allure d'escroc – avait pris le risque de l'inviter, nous faisant ainsi courir les mêmes risques inutiles. La richesse du buffet était inhabituelle – je voyais pour la première fois des olives vertes aux anchois, du saumon fumé et autres denrées introuvables avec, très probablement, la curiosité des sauvages face aux verroteries que les explorateurs étalaient sous leurs yeux.

Je manquais de sympathie pour Monsieur le consul, en vacances dans le pays, soi-disant pour chasser, vêtu d'un costume bien coupé, marine à fines rayures blanches, cravate assortie, pourtant il me faisait correctement la cour, si ce n'était la voracité sensuelle qu'il n'arrivait pas à cacher et qui contrastait de façon désagréable avec ses manières d'homme du monde.

Pour tout dire, sa nuque rousse et brutale me répugnait, quant au reste de sa personne physique, elle m'était indifférente, toutefois l'ensemble me déplaisait. Quelque chose de lourd, de définitif se dégageait de ses gestes. Auprès de lui, je me sentais continuellement coincée entre deux portes fermées.

J'ai cherché l'Equateur dans le Larousse: voisin de la Colombie et du Pérou, excellent pour la culture générale, mais concernant Henri cela ne m'avancait en rien, surtout qu'au fond je ne savais pas ce qu'il foutait dans mon pays.

En dépit de la création de parcs nationaux, ceux-ci servaient surtout de terrains de chasse privilégiés pour les grosses légumes aborigènes et leurs invités occidentaux bourrés de monnaie forte. D'imaginer Henri peinant sur les sentiers escarpés des Carpates pour aller tirer des bouquetins et des ours qu'une cohorte de gardes-chasse poussaient jusque sous son nez, ne me le rendait pas plus sympathique.

Je n'ai jamais fait confiance à Henri et suis toujours restée très prudente dans mes propos, malgré ou justement à cause de sa tendance à la provocation. Je jouais les idiotes, évitant les sujets dangereux, mais il n'était pas dupe et finalement, il me l'a bien fait sentir dans le petit bistrot réputé pour son foie d'oie grillé où nous avions l'habitude de nous rencontrer.

Henri. L-am cunoscut la o petrecere între prieteni, mi-a fost prezentat drept consulul Franței în Ecuador. Prezența lui stînjinea și ne întrebam cu toții de ce anume gazda – o femeie blondă, înaltă, trecută de prima tinerețe și mereu însoțită de un avocat cu alură de escroc – s-a expus și ne-a expus la riscuri inutile, invitîndu-l.

Bufetul era de o abundență neobișnuită – vedeam pentru prima oară măslina verzi umplute anșoa, somon afumat și alte bunătăți de negăsit, care-mi stimulau o curiozitate probabil asemănătoare celei manifestate de sălbateci la vederea mărgelilor de sticlă aduse de exploratori.

Nu aveam prea mare simpatie pentru domnul consul, îmbrăcat într-un costum bine tăiat, bleumarin cu dungi fine, albe, și cravată asortată, venit în concediu la noi în țară, ca să vîneze chipurile. Îmi făcea o curte corectă, fără însă a reuși să-și ascundă senzualitatea aprigă, contrastînd neplăcut cu bunele maniere așiate.

Persoana lui fizică mi-ar fi fost indiferentă, dacă ceafa lui rozalie n-ar fi degajat o anume brutalitate care mă dezgusta, ceva greoi, definitiv se degaja din gesturile lui. Lîngă el mă simțeam mereu prinsă între două uși închise.

Am căutat Ecuadorul în Larousse. Vecin cu Columbia și Peru, informație excelentă pentru cultura generală, dar în ceea ce-l privea pe Henri nu mă lămuram cu nimic, mai ales că nu prea știam cu ce treburi venise în țară.

Desigur, se înființaseră parcuri naționale, acestea erau folosite ca terenuri de vînațoare pentru mai-marii de baștină și invitații lor occidentali, cu buzunarele doldora de valută. Mi-l închipuiam pe Henri chinuindu-se pe poteci abrupte numai pentru plăcerea de a împușca urși mînați pînă sub nasul lui de o cohortă de pădurari sau capre sălbatice, abia ceva mai iuți decît cele domesticite, și îmi era din ce în ce mai puțin simpatic.

N-am avut niciodată încredere în el și am rămas foarte prudentă în discuții, în ciuda sau poate tocmai din pricina tendinței lui de a provoca. Făceam pe proasta, evitînd subiectele delicate, dar nu se lăsa păcălit și, în cele din urmă, mi-a arătat-o, într-o cîrciumă a cărei specialitate era ficatul de gîscă și unde ne întîlneam de obicei. Pe semne că în seara aceea venise hotărît să mă atragă dincolo de linia mea de apărare:

„Ce mă izbește cel mai mult la voi este duplicitatea. În funcție de interlocutor sau după cum bate vîntul, spuneți un lucru și apoi, fără

Ce soir là il devait avoir décidé de m'attirer, coûte que coûte, hors de mes retranchements:

« Ce qui me frappe le plus chez vous, c'est la duplicité », commença-t-il. « Vous dites sans ciller une chose et son contraire, vous faites sans ciller une chose et son contraire, cela au gré des changements d'interlocuteurs ou de je ne sais quelle nécessité qui m'échappe. C'est un peu perturbant pour moi, je m'y perds. »

Il n'était pas question de m'embarquer dans une analyse sur nos moyens de survie, l'un d'entre eux, pas spécialement honorable, je le reconnais, mais propre à toute espèce en danger, étant l'adaptation aux conditions données. J'esquivai, avec plus ou moins d'habileté :

« Pour nous deux rien de plus net et de plus simple: nous finirons ce somptueux dîner et nous irons au lit ensemble. »

Criblés de taches de rousseur, les doigts d'Henri pianotaient sur la table:

« Ecoute Alexandra, n'essaie pas de me faire marcher, je suis au courant de la situation beaucoup plus que tu ne le crois. Avec moi tu as une occasion en or, je suis un type sérieux, tu n'as rien à craindre. »

Rien à craindre ! Ca, c'était déjà vu, des étrangers qui par bêtise, par aveuglement ou par entêtement idéologique avaient raconté à n'importe qui, dans des conversations à bâtons rompus, ce qu'ils avaient discuté avec les uns et les autres. Et après leur départ, « les uns et les autres » s'étaient retrouvés au trou.

Par-dessus le bord de mon verre de vin, je posai sur lui un regard que j'espérais candide:

« Mais je ne crains rien, absolument rien, tout va pour le mieux. »

Sur l'assiette d'Henri, le foie d'oie à peine entamé se figeait dans sa graisse. Monsieur le consul de France dans l'Equateur se leva, jeta sa serviette sur le dossier de la chaise et se dirigea vers le fond de la salle, là où se trouvait la double porte battante des cuisines.

Après l'avoir attendu un bon quart d'heure, je dus me rendre à l'évidence : il m'avait plaquée.

« L'addition est réglée », me chuchota le serveur âgé, vraisemblablement de la vieille école, entraîné à ne pas laisser voir à ses clients ce qu'il pensait d'eux. Je lui ai montré l'assiette d'Henri:

să clipiți, spuneți exact contrariul. Faceți un lucru într-un anume sens, apoi sînteți în stare să faceți exact contrariul. Pe mine asta mă perturbă, nu mai știu pe ce lume sînt."

Nu era cazul să mă lansez într-o analiză a mijloacelor noastre de supraviețuire, dintre care unul – nu prea onorabil, recunosc – era adaptarea la condițiile date. M-am eschivat, cum m-am priceput:

„Cu noi doi, lucrurile sînt clare și simple: terminăm cina asta minunată, mergem în pat și ne culcăm unul peste altul”

Degetele lui Henri, pline de pistrui, făceau game pe masă:

„Ascultă Alexandra, nu încerca să mă duci de nas, cunosc situația mai bine decît crezi. Cu mine ai o ocazie unică, sînt un tip serios, nu ai a te teme!”

Nu ai a te teme! Nu s-ar fi întîmplat prima oară, s-au mai văzut străini care, din prostie sau orbire ideologică, au povestit oricui ce discutaseră cu unii și cu alții. Iar după plecarea lor, „unii și alții” fuseseră puși la păstrare.

Pe deasupra paharului de vin, i-am aruncat o privire pe care o speram candidă:

„De ce m-aș teme? Totul merge strună.”

Ficatul de gîscă se sleia în farfuria lui Henri, care abia de se atinse de el. Domnul consul al Franței în Ecuador s-a sculat, a aruncat șervetul pe spătarul scaunului și s-a îndreptat spre fundul sălii, unde se afla ușa batantă de la bucătărie.

După o așteptare de un sfert de oră, a trebuit să admit că mă lăsase baltă.

„Nota de plată a fost achitată”, mi-a șoptit chelnerul bătrîn, din vechea școală, antrenat să nu le arate clienților ceea ce gîndește despre ei. I-am făcut semn spre farfuria lui Henri:

„Aș vrea să iau resturile pentru pisică. Ați putea...”

„Bineînțeles, doamnă, și eu iubesc foarte mult pisicile.”

Aș fi putut pune pariu pe un munte de *foie gras*: nu avea cea mai mică îndoială că „resturile pentru pisică” aveau să ajungă în stomacul meu. Probabil fost *maître d'hôtel* în vreun restaurant de lux, naufragiat în ultima cîrciumă particulară din oraș, chelnerul mi-a ținut cu o demnitate britanică paltonul negru destul de uzat, întors pe dos. Îl împrumutasem de la o prietenă care îl avea, la rîndul ei, de la o mătușă.

După două zile, prin intermediul aceleiași prietene, căci eu nu aveam telefon, Henri îmi dădea întîlnire după-amiaza tîrziu. Nici

« Je voudrais emporter ces restes pour mon chat. Pourriez-vous... »

« Mais certainement, Madame, je suis un grand ami des chats. »

Et j'aurais donné ma langue aux chats qu'il savait pertinemment que « ces restes » composeraient mon déjeuner du lendemain. Probablement ancien maître d'hôtel de haute volée, rescapé des grands restaurants et naufragé dans le dernier bistrot privé de la ville, il m'aida avec un flegme britannique à enfiler le manteau noir plutôt usé, retourné et recousu, emprunté pour l'occasion à une amie qui, elle, le tenait d'une tante.

Deux jours plus tard, comme je n'avais pas le téléphone, par l'intermédiaire de cette même amie, Henri me fixait rendez-vous pour la fin de l'après-midi. Aucune explication de sa part, aucun reproche de ma part. Nous avons fait l'amour à froid, avec lucidité et méfiance.

Ses poches étaient pleines de billets neufs, trop neufs...

Un rire strident, celui de Coralie. Court-circuit, le souvenir d'Henri est interrompu. Dans un tourbillon incontrôlable, Alexandra fouille son passé à la recherche de Coralie. Des gens, des dates, des lieux, des rencontres, pêle-mêle, encore des gens se mêlant, s'embrouillent dans sa tête et rendent impossible toute cohérence. Avec rage, elle efface et reprend le fil.

...il payait mon loyer et bien d'autres choses encore, il avait, disait-il, trop d'argent dans un pays où il n'y avait rien à acheter. Sauf moi, me disais-je, assez amusée tout compte fait.

Bien souvent, il m'offrait des vêtements et de la lingerie venus de France. Affublées de culottes informes et de soutiens-gorge d'une laideur monstrueuse – les seuls à être dans le commerce -, nous en rêvions toutes de ces dessous en dentelle, dont nous avions découvert l'existence en feuilletant les revues de modes qui circulaient, elles aussi, sous le manteau.

« Vous êtes plus mal habillées que nos femmes pendant la guerre. »

« Je sais, seulement nous, nous ne sommes pas en guerre. »

Je m'étais laissée entraîner en terrain miné et je me raidis, pensant qu'Henri en profiterait pour poser des questions. C'était mal le connaître. Plus prudent encore que moi, il ne se dévoilait pas.

o explicație din partea lui, nici un reproș din a mea. Am făcut dragoste fără să ne iubim, lucizi și bănuitori.

Avea buzunarele pline de bancnote foarte noi, prea noi.

Un râs strident. Al Coraliei. Scurt-circuit, amintirile cu Henri se întrerup. Într-un vârtej imposibil de controlat, Alexandra se zbate, căutînd-o pe Coralia în trecut. Oameni, date, locuri, întâlniri, talmeș-balmeș, amestecătură de lume – toate se încurcă în capul ei și orice coerență dispăre. Iritată, șterge tot și leagă din nou firul.

...îmi plătea chiria și multe altele, susținînd că banii îi sunt de prisos într-o țară unde nu aveai ce cumpăra. În afară de mine, îmi spuneam, destul de amuzată, la urma urmei.

De multe ori îmi făcea cadouri din Franța, îmbrăcăminte sau lenjerie. Purtînd chiloți croiți otova și sutiene de o urîțenie monstruoasă – singurele aflate în comerț –, visam cu toatele la *dessous-uri* din dantelă, despre care aflam răsfoind revistele de modă occidentale, care circulau pe sub mîină.

„Sînteți mai prost îmbrăcate decît femeile de la noi, în timpul războiului.”

„Știu, atîta doar că nu sîntem în război.”

Mă lăsasem atrasă pe un teren minat – am încremenit, crezînd că Henri va profita pentru a pune întrebări. Nu-l cunoșteam bine. Și mai prudent decît mine, nu-și scotea masca.

Străinilor veniți din Vest le convenea să creadă că în Răsărit viața, redusă la esențial, devenea mai interesantă – oamenii trebuiau să fie mai călduroși, fetele tîmpite și pline de farmec, mai pasionate, dăruindu-se din simpla bucurie de a trăi, din temperament. Pe scurt, un adevărat paradis, regulatul gratuit!

Uneori se întîmpla o minune, vreunul se îndrăgostea și trecea obiectul iubirii „dincolo”. Dincolo! Pe hartă: o linie, un punct, o linie, un punct. Cu ce semăna frontiera văzută de aproape? Îmi închipuiam kilometri întregi de sîrmă ghimpată, cu multe miradoare și chiar așa era, însă cum eu nu văzusem frontiera niciodată, mă foloseam de sîrma și miradoarele cunoscute mie din colonia penitenciară, în apropierea cărora orice ființă vie era împușcată. Și azi, trecerea dintr-o țară într-alta, firesc, ca dintr-o grădină într-alta, îmi stîrnește fiori de fericire.

Des étrangers venus du soleil couchant se plaisaient à croire que dans les pays de l'Est, la vie réduite à l'essentiel en devenait plus intéressante, les gens plus chaleureux, les filles un peu nunuches, mais pleines de charme, plus passionnées, voyez-vous, elles se donnent par joie de vivre, pour le plaisir, un vrai paradis, bref, le foutoir gratuit.

Parfois par miracle, l'un d'entre eux tombait amoureux et faisait passer l'objet de son amour « de l'autre côté ». – avec souvent un désenchantement à la clef. L'autre côté! Sur la carte: une ligne, un point, une ligne, un point. A quoi ressemblait-elle la frontière, vue de près? J'imaginai des kilomètres et des kilomètres de barbelés surmontés de miradors et c'est ce qu'elle était, seulement comme je ne l'avais jamais vue, je me servais des barbelés et des miradors que je connaissais, ceux qui dans les camps de travail annonçaient la limite à ne pas franchir sous peine de mort. Aujourd'hui encore passer d'un pays à l'autre comme d'un jardin à l'autre me donne des frissons de bonheur.

La chambre de bonne que j'habitais sous les toits mesurait un mètre soixante quinze sur deux mètres. Pour pouvoir m'y retourner j'avais dû raccourcir mon lit de vingt-cinq centimètres et le placer sous la fenêtre. Dans le couloir, le robinet de l'unique lavabo pour les six chambrées alignées sur le palier ne donnait plus une goutte d'eau. Il nous fallait aller la chercher au sous-sol, six étages plus bas. Je cachais le seau plein et la bassine sous la table hollandaise, dont le plateau en marqueterie du dix-huitième siècle représentait une montgolfière qui s'élevait dans le ciel sous les yeux ébahis de quelques paysans hollandais. Leurs femmes, en coiffe et sabots – prises de dos ou de profil - me donnaient l'impression d'avoir fait leur choix, celui de garder les pieds sur terre, se contentant d'admirer la légèreté de l'engin volant, sans regretter de ne pas pouvoir le suivre dans sa liberté si illusoire. J'adorais cette table que ma mère, encore elle, avait gardée pour moi, envers les mêmes vents et marées. A mes heures les plus noires j'allais me mêler à ces hollandais-là et mon regard se joignait aux leurs pour suivre l'envol éphémère de la nacelle. Je restais à leurs côtés et refusais farouchement les propositions d'Henri qui aurait voulu acheter la table pour la faire passer clandestinement la frontière.

Il m'était désagréable de le voir caresser de ses doigts courts et blancs mes Hollandaises et mes Hollandais. Il hochait la tête d'un air faussement attristé :

Fosta cameră de servitoare unde locuiam, sub acoperișul unui imobil central, avea 1,75 x 2 m. Ca să mă pot mișca, am scurtat patul cu două palme și l-am pus sub fereastră. Pe culoar, din robinetul singurei chiuvete folosite de cele șase camere nu mai curgea nici o picătură de apă. O aduceam de la subsol, coborînd șase etaje. Ascundeam găleata plină și ligheanul sub o măsuță olandeză din secolul al XVIII-lea, pe al cărei platou marchetat un mongolfier se înălța spre cer, sub privirile aiurite ale cîtorva țărani olandezi. Femeile, cu bonete și saboți, reprezentate din spate sau din profil, îmi dădeau impresia că luaseră hotărîrea fermă de a sta cu picioarele bine înfipite în pămînt, mulțumindu-se să admire zborul ușor al mașinăriei, fără a-și regreta neputința de a o urma în libertate ei atât de iluzorie.

Țineam la măsuța asta, pe care mama, tot ea, o păstrase pentru mine, salvînd-o de mai multe ori de la vînzare. Când mă bîntuiau gîndurile negre, mă amestecam printre olandezi și privirea mea urmărea, ca și a lor, zborul efemer al nacelei. Rămîneam alături de ei și refuzam cu îndârjire propunerea lui Henri de a cumpăra măsuța, pentru a o scoate apoi clandestin din țară.

Îmi era neplăcut să-l văd mîngîindu-i, cu degetele lui butucănoase, pe olandezii și olandezele mele. Clătina din cap, prefăcîndu-se întristat:

"Sînteți toți paranoici în țara asta."

Se arunca asupra mea. Ușa de stejar se închidea peste mine.

Era o vară toridă. Sub acoperiș, termometrul trecea de patruzeci de grade. Transpirat, răsucindu-și fundul rotund, domnul Consul se urca prin lucarnă și ieșea la aer, pe acoperiș.

Acolo a întîlnit-o pe oligofrenă. Era fiica portarului și locuia împreună cu tatăl ei în camera vecină. Colonelul pensionar care stătea la capătul culoarului îl bănuia pe portar că își obligă fata să iasă pe acoperiș cu speranța nemărturisită că, într-o bună zi, aceea avea să alunece, frîngîndu-și gîtul pe caldarîm. Dacă așa stăteau lucrurile, nu prea avea șanse să-și vadă visele împlinite. Descurcîndu-se perfect, chiar și pe panta cea mai abruptă, Oligo se plimba ca o pisică, și noaptea ascultam invidioasă lipăitul picioarelor ei goale pe acoperiș.

Odată ieșit prin lucarnă, Henri se sprijinea confortabil cu spatele de hornul înălțat în partea mai plană a acoperișului, iar Oligo își făcuse obiceiul de veni lîngă el, acolo. Henri vorbea în șoaptă, auzeam interogația de la sfîrșitul frazelor, fata răspundea ce-i trecea prin cap, și el decipta, aparent, trîncăneala ei fără șir.

« Vous êtes tous paranoïaques dans ce pays. »

Il se jetait sur moi, une porte en chêne me tombait sur les reins.

L'été était torride. Sous les combles, le thermomètre montait à plus de quarante degrés. Suant, tortillant ses fesses bien rondes, Monsieur le consul se hissait par la lucarne et prenait l'air sur le toit.

C'est là-haut qu'il a rencontré l'oligophrène. Fille du concierge de l'immeuble, elle occupait avec son père la chambre voisine. Le colonel retraité qui habitait à l'autre bout du couloir soupçonnait le concierge d'obliger sa fille à sortir sur le toit, dans l'espoir inavouable qu'un jour elle irait s'écraser, en bas, sur le bitume. Si tel était le cas, il n'avait pas grande chance de voir ses vœux exaucés. Parfaitement à l'aise, même sur la pente la plus raide, Oligo se promenait à pas de chat et la nuit j'écoutais avec envie le bruit léger de ses pieds nus.

Une fois sorti sur le toit, Henri s'adossait confortablement à une cheminée érigée dans la partie la moins pentue et Oligo prit l'habitude de l'y rejoindre pour un brin de causette. Il lui parlait à voix basse, je percevais le son interrogatif de ses fins de phrases, la fille répondait de bonne grâce et Henri arrivait apparemment à décrypter son charabia postillonnant.

C'est, je crois, grâce à elle que j'ai compris la nature du fossé qui nous séparaient, Monsieur le consul et moi, et qui ne cessait pas de se creuser. Henri voulait des mots, n'importe lesquels, des mots pour s'amuser, des mots pour noyer les faits, des mots pour ne rien entendre, des mots dont il aurait pu faire ce que bon lui semblait, même les consigner dans des rapports, ceux-là même qu'il adressait peut-être à ses supérieurs. Lesquels ? Aucune confiance, je ne lui accordais aucune confiance. Je ne pense pas qu'il l'ait compris.

La seule chose que j'aimais chez Henri était l'odeur du bon savon que je respirais sur lui. Ce parfum d'un monde lointain, différent et inaccessible me troublait comme une promesse d'amour.

Cred că datorită ei am înțeles ce soi de prăpastie mă despărțea de domnul consul, și de ce aceasta se adâncea tot mai mult. Henri avea nevoie de cuvinte, oricare ar fi fost ele, cuvinte care să-l distreze, care să ascundă faptele, cuvinte asurzitoare, cuvinte felurite chiar și bune de consemnat în eventualele rapoarte adresate superiorilor săi. Care superiori ?

N-aveam încredere, nici un pic de încredere. Presupun că n-a înțeles.

Singurul lucru care îmi plăcea la el era mirosul de săpun bun. Parfumul acela dintr-o lume îndepărtată, diferită și inaccesibilă, mă tulbura ca o făgăduință de iubire.